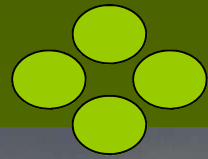

nummer 59

Meert 2016

KREUZE

Henk Dikkema

Verhoalen

gedichten

verskes

**rondzendbraif
of
www.kreuzekeuze.nl**

nijs

in t Grunnegs

KREUZE nummer 59

10e joargang

redaksie: Tekst: Bert Wijnholds

Opmaak: Henk de Weerd

Redaksieadres: Atensheerd 114
37 TE Groningen
tel. 050 8517804

Stroombraifkes:

bert@kreuzekeuze.nl

henk@kreuzekeuze.nl

Vrij rond te sturen; nait zo mor wat overnemen van schriefster/schriever

Op de webstee www.kreuzekeuze.nl
Kin je dizze en de veurege òfleverns vinden.
Binnenhoalen en oetprinten kin doar ook.

Ook t **NIJS** wordt doar deurlopend biehouden.

As je wat veur dij rubriek hebben,
stuur t mor noar ons tou.

KREUZE 60 komt oet begun
maai 2016
Biedroagen kin j'opsturen tot
24 april 2016

INHOLD :

Onder toavel	3
Jan Huttinga	
Gedichten	4,
Trijnko Pelgrim	
Riek verleden	4, 5, 6
Roel Sanders	
Gedichten	6
Coby Poelman– Duisterwinkel	
Anna de Vries– Maarhuis	
Rötterij	7
Jan Sleumer	
n Ongeluk zit in n klaain houkje	7
Joop Klompien	
Hans Elema	8, 9
Henri Wierth	
Foabels, Eesterd	9
Nane van der Molen	
Biefstuk	10, 11
Henri Wierth	
Verknuurd dörpsleven	11
Tiny Veldhuis	
Taande Oabeltje heur knollen	12
Trijnko Pelgrim	
Is der hoop?	13
Trijnko Pelgrim	
Strand	13, 14
Jan Nomden	
Aans as aans	14
Roel Sanders	
Gedichten	15
Trijnko Pelgrim, Willy Westerdijk	
Gedichten	16
Hanne Wilzing, Cor Uildriks	
Allerleste stap	17, 18
Bé Kuipers	
Koekies	18, 19
Klaas van Zonneveld	
Ludger, gaanzen, Bernlef	19, 20, 21, 22
Jan Sleumer	

ZAT ONDER TOAVEL
 OGEN STIEF DICHT
 WERELD BESTON NAIT
 ALLENNEG

DER WAS DAT PEERD
 DAT AIWEGE PEERD
 GELE TAANDEN DIJ OGEN
 WILDE HOAREN DIJ OGEN
 DER WAS GAIN VERBAARG
 T GIERDE
 IN HOES
 VERDWOALD WAS E IN LEWAAI
 KEL VAN T GIEREN
 DAT PEERD
 OF WAREN T DER MEER
 GEK WORDEN VAN
 STOFZOEGER
 T ZOL LOATER NOG
 SLIMMER WORDEN

ONDER TOAVEL

2016
 JAN HUTTINGA

Verdrait

n Mens kin sums zo verdraiteg wezen,
dat t vuilt of alles in hom scheurt.
Dat t liekt of leven dood betaikent,
niks gouds meer om hom tou gebeurt.
En elkenain kin mit hom proaten,
en zeggen dat t wel weer over gaat.
Mor kiek, dát mozzen ze nou ais loaten,
zai goan weer vot, doe holst verdrait.

Ofschaaid

t Verstand zegt: t is
gain piene meer en ook gain strieden.
Nait wachten op n nije dag,
van uren dij zachtjes aan verglieden.
t Gevuil zegt: ik mis die zo,
dij lege stoul, dij lege ploats.
Dingen dij ons zo aigen waren
dien handen, dien stem of gewoon wat proats.
t Verstand zegt: t is beter zo,
as de zun dij hail langzaam ondergaait.
Want as leven allenneg lieden is,
is der aans niks as stil verdrait.
t Gevuil zegt: ik mis die zo,
doe heurdest der zo bie.
Dit zeer zel meschain overgoan,
mor doe leefst veur aaltied deur in mie.

Overdenken

Vrouger, dou docht je veul aan loater
En dat leek nog zo ver veuroet
Nou is t loater en denk je aan vrouger
Dát en t heden moaken nou veul meer oet

Vluchtege laifde

Ik heb die neudeg, mien haile leven
Kin nait zunder die, ook aal blifst mor even
Ik kwam die tegen in supermarkt
Och, men wait hou dat sums waarkt
Ik wos votdoadelk, doe bist van mie
Keekst ook zo begereg doar bie
Dou ik ofrekend haar, gongen wie op pad
Ik heb nog nooit zoveul plezaaier had
En nou bist hail intiem bie mie,
en k heb die ook t allerlaifste hier
Mor zunde nou, doe gaaist aal gauw weer vot
Mien laive WC-peprier

Trijnko Pelgrim

Riek verleden (2)

“t Laifste was k bie de peerden. k Har zulf ok n
peerd, Thibald, n grode broene roen, dij k as vool-
tje van mien ol heer kregen har. Dou was t nog n
hengst, mor dou e amperaan n joar old was, het
d’oldste staalknecht hom t riebewies ofnomen. Ke-
rel nog es aan tou, dat was nog n hail gehaaister.
Eerst mozzen ze hom vastbinden mit taauw,
woarnea ze hom overzied trokken. Laange lem-
pers wied oet nkander. Dou trokken ze dij stum-
perd n fien droad hail spans om zien zoadfebriek-
je. Hou geern Thibald ok om zoch tou peunen wol,
hai kreeg doarveur nait de kaans. t Schoem ston
hom van angst om bek. Zien neusvleugels rilden
dat n oard had en t lief gung hom rad op en dele.
Noa n dik uur dou t vool wat bedoard was, werren
hail verzichteg taauwen lösmaakt. t Vool wis nait
hou rap e noa dizze tamtoatsie votstrampeln mos.
Hai luip slim wiedbains. k Har meelie mit hom. t

Was mie ok wat. t Mooiste apperoat dat e mitkregen har, wer hom inains ofnomen, zodat e veur mensen wat handelboarder wezen zol. Dat mozzen ze mit t manvolk ains doun. Allewel, veur sommege lu zol t vervast n oetkomst wezen.

k Heb der loater n monster riepeerd aan had. Struunde mit hom deur onmetelke bozzen. Dee mit aan wedstrieden wel t langst zitten blieven kon, as we omstebeurt tegen nkander vechten mozzen en pebaarden mekoar mit laange stokken van t peerd of te kriegen. Thibald stond zien maanje. Soam hebben we hail wat ritten moakt. t Was n staark, laif peerd, woa k mit aaiden en plougen kon, bie wieze van spreken din, den doarveur wazzen dij daaier ja nait bedould. Mainsttied stonnen der wel zo'n vatteg peerden bie ons op staal. n Bult waark veur t peervolk.

Bie t kestail heurden hail wat pachtboerderijtjes. In drokste van tied mozzen ze n poar man levern, dij allerhaande putjes om en noabie t kestail uitvoeren mozzen. Ain moal per joar kwamen ze op ain en dezulfde dag opdraaven om heur pacht te betoalen. Veur de helfte in klinkende munt, de rest n noaturoa. Veural in de haarfst was der aaltied n bult volk op de ploatste en in de bozzen. Bie winterdag ging der ja n haile bult holt deur schösstain.

Dou k zestien was mog k veur t eerst mit op jacht. Hail wat knienen, hoazen, petriezen, fezanten en wilde swienen mozzen din t loodje leggen. t Wild was bedould veur kookpotten van hoesbeewonders. t Aandre volk mos zoch zulf mor reddden mit n swientje op t hok, wat tamme knienen en hounder. Wee je gebainte as man betrapt wer op t streupen van n hoaze of zokswat. Din waaide der wat. Diederik van Rhodenstein het n moal n hongerge aarbaider, dij veur zien vraauw en kinder n hoaze streupt har op zien grond, n poar weke in t klontjegat smeten. Doarveur har e flink wat laaiter had mit zien zwepe. Nee, noaber Diederik was gain beste. Aal onderdoanen mozzen heur groan deur zien meulen loaten moalen. As e maarkte, dat ze noar n aander gingen, dij meschain wat gekoper was, din wazzen de roapen goar. D'haile familie smet e din zomor op stroade. Mit dizze laandheer was t maal goaren spinnen. Elk bleef hom din ok zoveul meugelk oet t voarwoater.

Dou op n kwoade dag zien meulen in lichterlaaie ston, wer votdoadelk docht aan kwoadwil, mor doader bleef wiezelk op t kerkhof. Diederik mout

uutzinneg van kwoadens west wezen. t Volk roemde zoch zoveul meugelk. Zien kerkers zaten vol, mor nooit is e t rechte van dij braand gewoar worden. Hai ruik aan de draank en joaren loater mout e t kestail zulf in de hens stoken hebben. Wat der van dat volk terechte komen is, zel k nait zeggen kinnen. Hou t meugelk was, wai'k ok nait, mor dij maalkop har mie doch n pront wicht op wereld zet. Aine van schep vreugd in t leven. Mit heur was aangenoamer kaarzen eten as mit dij zoerproeme van n Diederik. Dij vint har ducht mie meer last van zokzulf as van n aander. Woar t wicht loater belaad is, wai'k nait, mor t was n ploatie.

Dou k de joaren der veur kreeg, leek t mien voader eerst wel n goie pertij tou, mor bie noader inzain bleek t nait zo'n beste keuze te wezen. Diederik mog din wel n nuvere dochter hebben, mor was wieders zo aarm as n kerkrödde. Al rad wer van zo'n verbintnis ofzain. Noa wat vieven en zessen hebben ze veur mie n schikkelk wicht vonden op kestail Starckenburg. Machteld was nait zo nuver as t wicht van ons noaber, mor zag der wieders as Hollaands welvoart oet. Doar kon k mie wel mit zain loaten. Het mie twij kinder schonken, twij wichter en is in t kroamberre van daarde sturven, gliek mit heur jonkje.”

Volgens mien regressietherapeut was k schienboar voldounde oetmolken, den hai muik mie douk om ogen lös. k Was inains weer bie de tied. Wis aans alles nog, wat k der oet smeten har. Mensen nog es aan tou, wat was t ja n boudel. Wel har nou docht, da'k meschain wel van oadel wezen kon. Eerst mor ains wat bezakken loaten.

Dat joar wol k geern mit vekaanzie noar de Veluwe. Mien Kloaske gloepde mie es aan over heur brilllegloazen, zee niks, mor keek der ducht mie wel van op.

Fietsen achterop en loos ging t noar n vekaanziecentrum in Doorn. Doar har k veur drij weke n hoeske huurd. Elke dag gingen we wel n pooske op t rad. n Haile bult tochten hebben we doar moakt. Din is t ok nait verwonderlek, dat we hail wat zain hebben onderwegens.

Zo kwamen we ains noa Doorn op de Leersumsestroatweg. Toun we dij bie n paddestoul overstaken kwamen we, hou is t meugelk, op de Sandenburgerloane oet. Op houke staait n vreeschure mit de noam 'Het wapen van Sandenburg'. Mag staarven as t nait woar is, moar doar zai k op mure t woapen. Juust n tulpe zo as k op

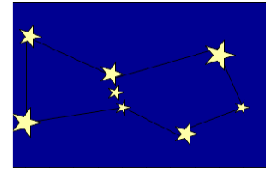
baanke mit d'ogen dichte zain har. Noa de Buurtweg en de Buntlaan muik de weg n schaarpe bocht noar links en rechts, woar noa we noa n stokje onverhaarde stroade linksòf sluigen, weer de Sanderburgerloane in. Hier ston n bord mit dorop 'eigen weg'. De rillens luipen mie over de rogge. De vraauw har niks in de smiezen, of dee asof. Noa n klinkerpadje zag k aan de rechterkaande n widge beplaaisterde schure. Dat mos de vrougere peerdestaal wezen. k Duurde zowat nait opzied te loeren. t Verleden kwam nou wel slim dichtbie. We huilen rechts aan en reden over n broggetje over n woatertje. n Overblijfsel van vrougere gracht? Sluigen rechtsòf de Langbroekerdiëk op. Eerst zagen we n wit hoes. t Veurmaolege poortwachtersshoeske?

Kestail Sandenburg zulf zagen we aan de rechterkaande. n Groot spierwit laankwaarpeg kestail mit wel 34 roamen en roamkes zo as k ze tiedens de regressie beschreven heb. Vief viefkaante torens. n Grode stoebe, woar k vrouger vervast voak over lopen bin. Loeken wazzen persies zo as ik ze dij oavend veur mie zag. Gruin, crémekleureg en rood. t Verstand staait joe der van stil. Loater zagen we dat soort loeken op n haile bult andre huzen. Zellen meschain nog wel bie t kestail heuren.

Dit is ja ongeleuflek. Wat har k geern even binnen willen kieken. Jammer genogt har k Derk Bolt van de tilleviezie nait bie mie. t Har ja n haile mooie oetzenden worren kind. Noa n haile zet binnen we wieder reden. Deur Langbroek, woar we aan de linkerhaand n lutje kestail 'Lunenburg' liggen zagen. Doar kon k mie niks meer van herinnern.

Aan d'eerste weg rechts, de Rhodensteijnselaan lag 'Klein Rhodensteijn', blikboar noa de braand weer in klaainere vörm weer opbaauwd. Omreden da'k ok geern zain wol, woar mien Machteld vandoan komen was, binnen we evenpies weeromme reden, weer de Langbroekerdiëk op en joe maggen t leuven of nait, mor doar lag kestail Sterkenburg. Hou bestaait t! Hier heb k indertied mien Machteld votraauwd. k Har dit joar de vekaanzie van mien leven. Olle tieden herleefden. k Zag t allemoal weer veur mie as de dag van guster. Beleefde t weer asof tied stilstoan har. k Leuf nait in reinkernoatsie, mor as man zokswat mit aigen ogen zigt en zo ervoart, din mout je hoast wel leuven, dat er meer is tussen leven en eerde, as n mens mit zien ainvoudeg verstand bevatten kin.

Roel Sanders

vrunden binnen
krecht steerns
zigst heur nait haitied
mor zai stoan {binnen} der wèl

---

op boom van mien bestoan
stoa k weer goud mit vouten
in vedde klaai

---

oet dizze tied
eerlieks hail aans wat
as eefkes votgoan,
din kom ie weer
op hoes aan
oet dizze tied veur aiveg

Anna de Vries-Maarhuis

Oavend aan de Waddenkust

We stoan ien Lauwersoog,
de motor uut
en luustern noar de stilte.
Links ligt de boot
dij straks noar Schier ofvoart,
rechts de verlichte hoavenpanden,
achter t glaas twij
visetende mannen.
Wiend buldert vlaggen strak,
t donkere woater golft.

Achter besloagen roamen
oademt ons ienerleke rust
dij langzaam brekt
as links van ons
de boot vertrekt.

Coby Poelman – Duisterwinkel

Rötterij

Twij popi-politici
hemmen putdeksels
van t natsjenoale riool
open ropt
en wonder boven wonder
kroepen der nou
apmoal dikke rötten oet omhoog

dij rötten
heuren ie ze nait roupen?
hemmen dikke stevels aan
heuren ie ze nait stampen?

aandern gaalpen
dat wie monnen
begrip opbrengen
veur dizze broene rötten
veur heur angst
en zörg om moatschappij

en dat wie heur nait
mit nazi's vergelieken magen
want oorlogstied
is te laang leden

Jan Sleumer

n Ongeluk zit in n klaain houkje

As kwoajong van 16 joar waarkte ik as knechtje bie Schildersbedrief Woltjer in Ten Post. k Haar t goud noar mien zin en boas was loos mit mie. Zo mozzen we n keer op kerwaai bie n dikke hereboer in Widdewierem. t Plefon mos vannijs in de vaarf. Eulievaarf tussen de balken, en de balken zulf in lakvaarf. Staaiger was n oetschoefboare loopplaank tussen twij trappens. Doar stonden wie, mor ook ons vaarfpotten op. Om d'hoaverklap kwam boerin kieken of t wel goud wer. D'haile tied haar ze op- en aanmaarkens. Zo van: "Doar zit nog n plekje! Donkert t ook nog slim noa? Mout je dat nait eerst schuren?" t Ging aan ain toetmem deur. k Was t gezoes zo zat da'k mien vaarfpot wat dichter noar kaant van loopplaank schoof en òfwachtte wanneer ze der weer aankwam. k Haar nog nait docht of ze was der aal weer. En joa heur: "Dat scheurtje doar in houk, mot dij nait eerst dicht?"

"Wat scheurtje mainen joe vraauw Stainhoes?", vroug ik. Ze zol mie hom wel even aanwiezen. Mit dat ze onder loopplaank deurlopen wol, schoof mien rechtervout tegen vaarfpot aan. t Was roak! Ze zat van kop tot tonen onder de vaarf. Meer geluk as wiesheid? We hielpen n schraaiende vraauw Stainhoes mit n vles taarpentien en vaarfclappen koamer oet en wie kregen kaans om in ale rust t kerwaai doan te moaken.

Joop Klompjen

Grunneger schrieverij: Hans Elema

Ik wil dizze moal weer ais n gedicht doun. Of aiglieks n poar gedichten van ain dichter. t Gaait dit moal om Hans Elema, n man dij in 1904 geboren wer in Leermens as zeun uut n boerengeslacht. Hai stedaaierte Duuts en gaf les aan verschillende schoulen totdat e in 1957 benuimd wer tot hoogleroar Duutse taal- en letterkunde aan de universiteit in Stad.

Veur mien leujong

*Geef mie dien haand en wees nait baang,
Wat mensen doun, dat duurt nait laang.*

*'n Weerld gait onder ien bloud en vuur,
Mor boetn woult en wast netuur.*

*En aal duurt, wat doe bouws, ook doeznd joar
'n Störm zet op - en alles is kloar.*

*Kom mor mien jong en geef mie dien haand,
Den wandeln wie baidn wied over 't laand;*

*De mensn ... die roupm en 't is aal vergoan
Netuur waarkt ien stilte en dat blift bestoan.*

n Prachtteg gedicht over de wilde wereld en de noatuur dij t aaltied weer wint.

Elemoa was n eernsachteg en gesloten man, dij twij bloumlezens moakt het over de schrievers Rietemoa, woar we t nog wel ais over hebben zellen, en Neuteboom, dij al ais veurbie kommen is. Zien aigen gedichten verschenen her den der in verschillende blooden, mor hai het ze nooit uitgeven in n bundel. Eerst noa zien dood verschenen in 1977 n Nederlandstoalege en Grunnegstoalege uitgoave van zien waark. Elemoa was meer n waitenschopper, dij n bundel waiten-

schoppelke opstellen publiceerde over poëzie onder de noam 'Poëtica'. Ook was e n zet veurzitter van de redaksie van t tiedschrift 'Groningen', n kulturail moandblad.

Elemoa von zien inspiroatsie veuraal in de noatuur en t boerenleven. Hai beschrift de wiede korenvelden en de hoge luchten van t Hoogelaand, t Wad, körtom de Grunneger noatuur in ale joargetieden. De noatuur en t noatuurgebeuren hebben in zien gedichten dudelk n symbolisch kerakter. Zai beelden de körtstondeghaid en de vergandelkhaid uut van ale leven en de onontkoomboare macht van de dood.

Hieronder volgt nog n gedicht van Hans Elema. t Gaait over de leeglopende kerken en ol domie dij t ook nait zo goud meer zitten zugt. Woar dut e t aiglieks nog veur?

Preek

*Op preekstoul stail ol domie Wijs.
Gain mens ien kerk. Veur hom gain neis!*

*Het is hom aigelk braid noar t zin
Omdat e non ais zegn ken*

*Wat hai ien vatteg joar vergat.
Hai is 't gezoes ook doaneg zat*

*Van tien geboodn op zundagmörn
En bruiermoord bie noaste hörn.*

*Dus volt e hann en sprekt 't gebed
Den leest e regels van de Wet.*

*Hai zingt allain, mit haisterg geluud
En dut 'n sent ien kerkepuut.*

*Ien biebel stait, dat God de Heer
't Old Sodom spoarde, nog ain keer*

*Aans dr mor tien gain zunde deedn.
Dat is aal haile tiedn leedn*

*En domie denkt, dat non meschain
God ook tevreë is mit mor ain.*

*Bekeert joe toch, bekeert joe luu
"Christus is ook gestorven voor U."*

*Mor kerk is leeg en van 't verwulf
Klinkt 'n daipe stem, dei zegt: "Dou 't zulf."*

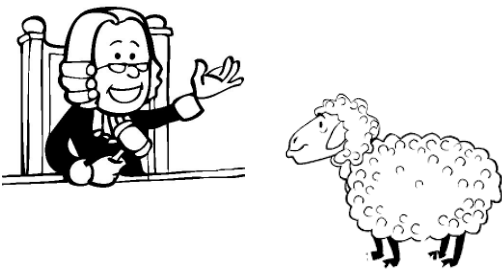
*Domie is eevm hildaal verhillerd
Zo is 't hom ien 't Groot Bouk nait schillerd.*

*Den volt e stil zien hann mor weer
En beedt veur ons, - veur leste keer.*

*Of 't nog wat helpt, dat wait ik nait...
Ien aals gevaal: 't is 't end van 't laid.*

Elemoa was dus eerliekse dichter dij ons nog aaltied wat te zeggen het.

Henri Wierth

Schoap, Hond en Wolf

(noar n foabel van Aesopus)

Schoap haar ais n stoet laind van hond, mor kwam der mor nait tou dij weerom te bringen. Hond sleepte schoap op t leste veur rechter. Rechter was gain beste, lait schoap mor naauw aan t woord. Wel raip hai wolf op as getuge. Dij zee dat schoap nait ain mor wel tien stoeten laind haar van hond en ook al raip schoap dat t apmoal logen was, t hulp heur niks, rechter luusterde nait.

Hond was slim verboasd, mor ook blied mit leugenachtege wolf en zee niks.

Rechter dee oetspraak: 'Schoap mout votlandelk tien stoeten aan hond geven'.

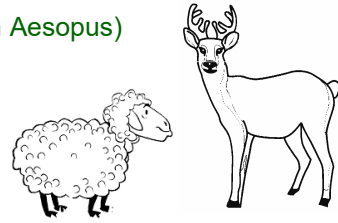
Dag der noa heurde schoap dat wolf ien n daipe put valen was en der nait weer oetkommen kon. 'Kin mie niks schelen', zee schoap, 'Hai verdaint nait beter, dij leugenbaist. t Is zien schuld dat ik mien brokken eten mout zunder melk der deur.'

*in dij overdriefft is n gevaor omreden hai sprekt
woarhaid mor bliekt toch n leugenoar!*

Nane van der Molen

Hert en schoap

(n foabel van Aesopus)

Hert vroug schoap n moal om hom n mud ròg te lainen. Schoap was nait zo dom om groan votlandelk òf te geven, zunder dat e zeker wos dat hai ròg weerom kriegien zol.

"t Is apmoal wel mooi," zee hai, "mor wel staait ter börg veur die?" Hert raip dat wolf börg stoan zol en dat schoap hom dus gain zörgen moaken huifde dat e ròg nait weerom kriegien zol.

"Wolf zegstoe?", raip schoap. "Dat mizzelke daaier? k Vertraauw hom nog veur gain sint! Doe krigs ròg nait. k Zol wel wiezer wezen. Boetendès kinstoe ook nog haarder runnen as mie. Waistoe wat? Kins ròg van mie kopen!"

Mouten wies wezen en gain börg aanwiezen doar oetlainer nait mit deur ain deur kin!

Nane van der Molen

Eersterd

Begun meertmoand,
winters weer al even aan kaant,
zaag k zo mor ain vlaigen boven gruinlaand
drij doagen noahéér wazzen der aal veul meer

roem n week loater kivvend kiewiet roupend,
zitten zai nait laanger doeknekt trankiel ien veld
binnen zai ien tied ook al goud op kòlle weer ienstèld,
goan ze verniend te keer tegen kraaien en rouken

boidelnd en daanzend van ain noar aanderkaant
binzeln zai beloagers vot bie heur nusten,
regaaiern keboalmoakers over t ienpaalmd laand

zai stonnen mie haalf mit heur kibbelsnoetend lewaa
k bin laand op goan, heb wat hinneweer struund, en doar
zaag k ien klaain kleums koeltje eerste kiewietsaai.

Nane van der Molen

Biefstuk

“Kiek, dat mozzen wie nou aiglieks ook ais doun goan”, maint Suze, terwiel dat ze noar t nijs op TV Drenthe kieken.

“Wat mainst doe?”, wil Eltjo, heur echtvrund, waiten. “Zokse bere-enden fietsen, zo as dij haalfmalen van de Drentse Fietsvaardoagse. Ze lieken ja wel stoapelgek.” Hai ligt lekker onderuutzakt in zien tillevieziestoule en kin mor zuneg over zien dikke lief hen noar t beeld kieken.

“Joa, dat liekt mie nou zo schier tou, hè. n Endje fietsen deur t Drentse laand. Wie zitten aaltied mor in huus en wie gruien zowat dichte van t lekker eten, van t slikken en t stilzitten.” Eltjo mopert wat. Hom liekt dat niks tou. Mout e mit zien overtollege kilo’s ook nog op n fietse stappen?

“En ons dokter het lest ook al ais tegen mie zegd, dat wie aiglieks n beetje ofvallen mouten,” gaat Suze wieder. “En doar komt bie, dat ik aaltied van dij grode tenten van klaidjes aanmout. Nooit ais n schier hups dinkje. Bie mie pulen de vetrollen doar ja votdoalek bie boskes onderuut.”

Eltjo krigt inains n hail maal gevuil in d’hoed. Suze is op n idee komen en din is der gain aine dij heur doar ofproaten kin. En t is aiglieks ook wel waar; hai zulf kin ook wel n poar kilo missen. “Goud,” zegt e din inains, “wie goan mit zien baaiden op d’hongerkaambe en wie goan ook wat meer bewegen. Elke oavend n stroatje om. Nait n ketaaiertje, nee, minstens n uur. En steveg op, nait van dat gegengel.”

“En soavends nemen wie ook gain borreltje of pilske meer en gain pinda’s en chips. Nee, wie kriegen mondjesmoat waarm eten en bie tilleviezie drinken wie bronwotter en eten we plakjes rauwe komkommer,” dut Suze der nog n schepke bovenop.

n Weke loater vergaait Eltjo van d’honger en drinkt e liters kroanwotter om t lief mor vol te kriegen, mor vanmörn op t weegschoaltje, dat Suze aanschaft het, was t eerste rezeltoat al dudelk waarneemboar. Inploats van 120 kilo is nou mor 118 meer en Suze is ook al n poar kilo kwiet. Mor t begun is der. “Mörn goan wie fietsen,” dailt Suze

bie n kop kovvie mit niks mit. “Ik heb noar Gasselte beld en doar n poar fietsen huurd. Wie kriegen der ook n roetebeschrieven bie.”

D’aander mörn binnen ze al op tied op pad. Mit d’auto rieden ze noar Gasselte en ze parkeren hom op t grasveldje tegenover de fietsenverhuur bie de pankoukboerderij. “Doar kinnen wie ons op de weeromraize mooi n dikke pankouk kopen,” stelt Eltjo lagend veur.

“Niks ter van,” beslot Suze. “Wie doun dit veur ons gezondhaid en wie mouten de kilo’s dij we derof fietsen der nait votdoalek weer opeten”. Eltjo het wel deur, dat dij lekkere, dikke pankouk, dij hom veur d’ogen schimmert, nait deur gaat. Bie de fietsenverhuur kriegen ze elk n schiere fietse. “Ie maggen de banden wel even ekstroa haard oppompen,” dut Eltjo kureg tegen de vraauw dij heur adres opschrift. “Der mouten n bult kilo’s mit.” De vraauw bekikt heur klanten ais en laagt wat. Even loater binnen ze onderwegens. Mooi noast mekoar rieden ze deur t Drentse laand. Van Gasselte gaat t eerst in de richten van t Drouwenezand, linksòf deur Drouwen en din over Bronneger binnendeur noar Börger. Bie t grode hunebed stoppen ze en zetten de fietsen tegen n boomke, dat bie n baankje aan de kaande van de weg staat. Suze traktaaiert op plakjes komkommer en stokjes rauwe worrel. Lekker? Nou nee, nait echt, mor t is ja veur n goud doul. Noa n menuut of tiene goan ze wieder. “Hou laank is dij tocht aiglieks?” wil Suze noa n zetje waiten.

Onder t rieden kikt Eltjo op t pepiertje. “Sikkom viefteg kilometer. Dat is wel n ende nait? Haren wie eerst nait n körtere rit uitkaizen kind?” t Vaalt Suze aiglieks ook n beetje tegen. Zai har ook docht dat t makkelker goan zol. “Kom op”, holdt ze de moud ter in en trapt nog ais wat stiever op de pedoalen. “Wie loaten ons toch nait kinnen. Wat zegt ons viefteg kilometer.” Zo peddeln ze nog n uurtje wieder. Zo tegen haalf aine komen ze bie theehuus De Poolshoogte aan. Ze zetten de fietsen op slöt in t rik en zuiken zuk n toaveltje in de schare van t ofdak.

“Nou maggen wie n beetje eten,” beslot Suze en bestelt bie d’ober twij grode koppen mit mosterdsoep. As de soep brocht wordt, vaalt Eltjo derop aan asof e net uut n konsentrotsiekamp ontsnapt is en veur t eerste n bord snert zugt.

t Scheelt nait veul of hai slikt de kop zulfz terbie uut. Suze kin t nog net veurkomen.

Zo blieven ze nog n zetje zitten. Suze schoedelt wat op de stoule hin en weer. “t Gat dut mie zeer,” vertelt ze.

“Dat is ongewoonte,” wait Eltjo, “noa elke fiets-tocht gaat dat beter. Je mouten eerst ielt veur t gat kriegen. En moust mor zo reken, hou dunner ofst worst, hou minder stee der is veur piene.” Suze grijnst wat en verdwient noar de w.c. n Poar minuten loater komt ze weerom. “Lekker was dat,” vertelt ze. “ik heb even mit n poar nadde pepieren handdoukjes mien zitvlak kold moakt. Nou kin k ter wel weer even tegen.” Mor dat vaalt nait tou. Ze zitten nog mor net weer op t zoadeltje of de piene begunt weer. Om de tien meter mout Suze op de pedoalen stoan goan, omreden heur zitvlak schrijnt en braandt haidal.

“Moust op t zoadel zitten blieden. Aans krigst nog meer last”, wait Eltjo, dij zien billen nou toch ook wel slim smaarterg worden.

“Kinnen wie de tocht hier nait ofbreken?”, wil Suze waiten as ze noa n haalf uurtje bie n kruuspunt komen. “Hou wied mouten we nog?” Ze stappen of bie n baanke, dij in de glende zonne staait. Suze let zuk ter op zakken, mor schut in ainmoal weer overende as heur schonden achterdail t haid holt aanroakt. Ze kin wel schraiven van de piene.

“Wie binnen ongeveer twij kilometer bie Gasselte vandoan”, wait Eltjo, noadat e de koarde van Drente keken het. “Kiek as wie langs dizze weg binnendeur goan, binnen we der zo.”

“Hou laank is dat lopen?”

Eltjo kikt zien vraauw n beetje verboards aan.

“Lopen? Wie binnen toch aan t fietsen?”

“Mie krigst vandoage nait weer op dat lutje zoadeltje. t Gat is mie ja haidal raauw. Ik goa wieder lopen.”

Eltjo mout lagen. t Komt hom aiglieks ook wel goud uut, dat ze nait wieder huiven. t Is bie hom ook ja of zien achterdail in braand staait.”

Noa n haalf uurtje lopen levern ze de fietsen weer in bie de fietsenverhuurder. “Ie bunt al vro weerum”, zegt de vraauw.

“Joa,” vertelt Eltjo, “wie mouten vanoavend nog op veziede en wie kinnen dus nait al te loat in huus komen.”

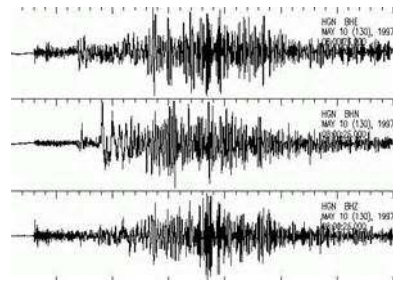
As ze van t haim oflopen, kikt de fietsvraauw heur lagend noa en zugt aan Suze heur gang, dat dij vanoavend vanvast nait op veziede gaat.

Dij oavend noa t dozen, waarbie riekkel kold wotter over d'onderenden van de ruggen sproeid wordt, mout Eltjo Suze heur raauwe achterwaark haidal insmeren mit Zwitsal babyzaalve. Dat gefit din endelk n beetje verlichten. “Wat eten wie vanoavend aiglieks?”, vragt e din.

“Wat dochtst van opgebakken eerappels mit sloat en n lekker biefstukje?”, stelt Suze veur.

t Is of Eltjo even sloeken mout. “Biefstuk?” vragt e, “Raauwe biefstuk? Nee Suze, laiver gain biefstuk. Dat heb ik nou wel genog zain.”

Henri Wierth

Verknuurd dörpslevent

Hier onner strakke blaauwe luchten mit widde wolken sumtieds gries doar liggen dörpen en gehuchten heur volk betoalt n hoge pries

joa t haile laand kreeg waarme vouten mor zo tou grond oet deur ons gas menister zee wat mout zel mouten dij sinterij komt goud van pas

ien Grunnen vaalt ja wat te hoalen dat eerdgas is veur elkenain ook Grunnegers loa'k dik betoalen zai hemmen boudel mor te lain

verknuurde minsen haim en hoes stoareg versakt verscheurd ien groes.

Tiny Veldhuis

Taande Oabeltje heur knollen

Leste tied bin k regelmoateg even bie taande Oabeltje verziedjen goan. Nou is taande teveul zegd, want Oabeltje Kluppel zo as zai voloet hait, is in de verste verten gain familie van ons

volk. t Is aal hail laank leden dat mien ollu op n biezondere menaaijer mit Oabeltje in kontakt kommen binnen en sunt dij tied wuir zai, veur ons as kinder, taande Oabeltje en dat is aaltied zo bleven. Taande Oabeltje woont wat achteroet in t veld en veur zover ik wait het zai doar aaltied in betrekkeleke ofzundern woont. Dou heur dat n moal slim noodlotteg worden is, hebben mien ollu heur der weer bovenop holpen en zo is t kontakt aaltied bleven.

Taande Oabeltje is aal n zet wat zaikelk en doarom goa ik der regelmoateg n moal hèn. Taande het aal joaren zwelderij aan de bainen. Mor dokter ...? Ho mor! Zai kwakzaalft zulf mor wat aan mit van alles en nog wat, aal noar gelang tied van t joar, zo as: eerappelschraapsel, gekneusde bonedoppen, worrelsap en zowaar, joe leuven t nait, sap van knienekeudels. Mor aal wat beter wuir, nait de bainen; zwelderij wuir allain mor slimmer. En hou ik ook proaten dee om t op n aandere menaaijer te behandeln, of behandeln te loaten, t was aalmoal vergeefs. Vattien doage leden heb ik t nog weer perbaaierd en wat dochten je wat ze zee?: "Loat mor aan Oabeltje over mien jong, dat most doe toch waiten. Vrouger dou doe kop slim vol pukkels haarst, heb ik die der toch mor mooi van ofholpen mit mien aigen gemoakte botterzaalf!" Joa, taande het mie, dou ik begon te pubern, voak insmeerd mit van dij smerege, ranzege botter, dat zai in n Keuls potje haar. Net zo makkelk as dat zai mie dat spul om kop smeerde, smeerde zai zok der n brogje mit. Ik kin mie der van nog schudden as ik dij geur en benoam dij smoak veur de geest hoal. Joa t is woar ... mien pukkels binnen votgoan, mor leeftied was doar eerder oorzaak van din taande Oabeltje heur ranzege botter oet t Keuls potje. Joe maggen hier oet oflaaiden dat taande t nait zo naauw nemt mit de zindelekhaid.

Taande wos dat ik laangs zol kommen en ik haar hakken nog nait over de dorpel, dou ze zee: "Bin stampot knollen veur die aan t koken, mit n glèn stokje spek der in." Nou mouten joe nait denken

dat dizze knollen zandknollen of roapen binnen, nee.... dizze knollen binnen wat ik nuim vouerknollen of haarfstknollen dij, noadat koren of eerappels van t laand binnen, inzaaid worden as veevouer. Stinken dat t dut as dizze knollen aan de kook kommen. En t glèn stokje spek is niks aans as n dikke zwoerd mit veul vet en n klain vezeltje vlais. Ik kon der nait onderoet, ik mos dizze raais miteten. Stampot ston aal op petreuliestel te prutteln.

Taande wol mie, of ik wol of nait, heur zwelderij even zain loaten, want zee ze: "t Dut mie lèste doagen slim zeer." Dou de polten der òf kwamen wos ik nait wat of ik zag. k Heb in mien loopboan in de zörg n bult zain, mor dit overtrof alles en dou lappen der òf waren ... stinken ... nait te zuneg. Dou ik heur bainen ais goud bekeek kon ik mie nait begriepen dat zai hier nog fersounlek op lopen kon. Nou de lappen der òf waren, gebeurde der wat dat mie van kop tot tonen rillen dee.

Taande begon mit heur vingers aan de randen en de kørsten te peutern. "Smereghaid mout der òf!", zee ze. Ik kon zeggen wat ik wol, van dat dit hailendaal verkeerd was en dat zai mit dizze puulderij nog grotere ontstekens kreeg, mor t ainegste wat taande zee was: "Och doe mit dien nijmoodse fratsen. Zel ik die ais wat zeggen: doe wordst nait old!" En in tussentied gong taande deur mit pulen.

Intied waren de knollen goar en mit heur voele handen zedde taande twij glibberege borden op toavel en dou ... mit dezulfde handen pakde zai t stok spek oet pane en legde mie dat op bord. Mien gedachten zel ik joe mor bespoaren. Omreden dat stampotstamper nait in koamer lag, strompelde taande noar t achterènde. Intied kon ik nait noaloaten even onder deksel te kieken. Wat ik dou zag, dee mie votdoadelek noar boeten lopen om vrizze lucht te happen. Boven op stampot lag taande heur ondergebit ... om schoon te koken! Eten en drinken was veur mie geliek doan. "Wat mekaaiert die?", vruig taande dou ik n zet loater weer binnen kwam.

"Moag van streek", zee ik, "aal n dag of wat", loog ik der bie. "Ik mout mor gaauw op hoes aan, want aans red ik t nait!"

Taande was slim sneu, mor mit de belofte dat ik gaauw weerkommen zol, wos ik nait hou gaauw k bie auto kommen mos.

Soavends haar ik gain zin aan eten, want mien Jaantje haar roapstelen in pane.

Trijnko Pelgrim

Is der hoop?

Zwaarvend noar n vaailig bestoan, hebben ze n stoere weg te goan. Vot van ale ellèn en oorlogsgeweld, overleven is t ainegste wat nog telt.

Hou bestaat t dat aigen volk zok zo min kin verstaan, mekoar verjoagen, joa zowaar noar t leven stoan. Of: "voert Allah ze oet duustern noar t licht" *, (*Koran: 2. 257) mout t mensdom doarveur zo worden ontwricht.

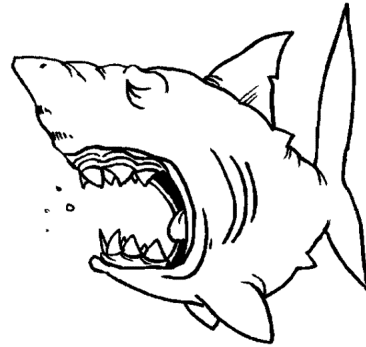
Mekoar bestrieden dat het toch gain zin, en mekoar verjoagen aal net zo min. En dat allain deur vastrouste aigen woarhaid, nait vrij te wezen te zuiken noar gezoamelkhaid.

Geleuf is toch 'vertrauwen hebben in' heb ik leerd, of is t 'macht hebben over', dij hier regeert. Het men din bosschop sums verkeerd verstaan, eertieds optakend oet Mohammeds noam.

En intied zitten wie mit veul ontheemden, op zuik noar rust in verschaidende vremden. Loaten wie ze dat geven, zonder weerzin, as veurbeeld dat 'soamenleven' ook aans kin.

Trijnko Pelgrim

Strand

Ik rie over de braide strandweg. Heb ik t koartje wel mitnomen? Ik zuik in mien buut-sen. Mor nee, koartje ligt nog thoes op toavel. Din mor perbaaiern de laaiden te overtugen. Ik rie de braide boelevard op en stop veur t kantoor. Ik stap oet en goa noar binnen. As ik n haalf uur proat heb tegen wel vaaier verschillende lu, geef ik de moud op. Din mor zwemmen op t vrije strand.

Veur aal dudelkhaid zel ik eerst even oetleggen hou dat mit dij baaide stranden zit. Kiek, dat aine strand is aigendom van multimiljonair Paletti. t Vrije strand is van de stoat, en doar kin je dus zwemmen zunder geld te betoalen. Mor nó gebeurde der n joar of wat leden wat vrumds. Minsen haren haaien zain. Woar of ze vot kwammen wos gainaine, mor de haaien bleven zok zain loaten. Minsen durfdn nait meer in zee te zwemmen. Der was mor ain stok strand doar de haaien nait kwammen: t strand van Paletti. Dou dat bekend wör, gongen aal minsen noar dat strand tou. Paletti haar zien veurzörgen nomen: wel bie zien strand zwemmen wol, dij mos n joarkoarte kopen. En doar mozzen je n beste pries veur betoalen. Sitewoatsie is nó zo, dat de rieken op t vaailige strand kommen en de mainste minsen mit wat minder geld nait meer noar t strand tou goan. Nó bin ik nait zo hail riek, mor ik heb mie wel n koartje veur t strand van Paletti kocht.

Ik stap tot auto oet, vol hom op en mit t pakketje onder d'aarm goa ik t restaurant binnen. Der binnen nait veul minsen, mor ja, t begunt ja ook al duuster te worden. Ik drink mien bier-tje op en goa din richten strand. Op t strand is t wat drokker. Ik zuik mie n plekke en leg doar

mien handdouk dele. Ik vuil t wotter tegen de tonen. t Is laauw. Wonderliek, zo begun meert. Mor t vuilt wel lekker.

Din maak ik dat ik tot de haals tou in t wotter stoa. Ik wil terogge, mor de zee trekt mie noar zuk tou. Ik kin mie nait meer van t wotter lös moaken. Ik kin nó nait meer stoa.

Ik kiek noar t strand en zai hou tussen mie en t zaand haaien hinneweer zwemmen.

Op t strand stoa minsen te kieken.

Ze doun niks, ze kieken mor en wiezen noar mie. Woarom kommen ze mie nait helpen?

Ik heb nog mor ain meugelkhaid: mien auto. Ik vol hom oetnander. Dat vaalt nait mit as je tougelieks wottertrappeln mouten. Ik zai de roofvizzen in mien richten zwemmen. Heur vinne gaat aal hinneweer en komt aal dichterbie. Ik krieg t nó slim benaauwd, om auto oetvullen duurt al gaauw tien minuten, en din mout e nog wotterdicht moakt worden!

En de haaien kommen nó wel hail stoef bie.

Op t strand heur ik minsen lagen. Komt aal meer pebliek. t Liekt wel of ze t mooi vinden as der aine opvreten wordt. Woarom doun ze niks?! Wachten ze op t moment dat t wotter rood worden zel? Ik heb wel ais lezen dat paardie lu omreden van de sensoatsie noar t vrije strand gongen, mor ik docht dat dat mor n verzinsel was. Nó begun ik te begriepen, dat t waar is. Dat aal dij lu wachten op d'aanval van de haaien ...

Ik heb d'auto kloar en wotterdicht. De vizzen beuken tegen de wanden aan, mor ik bin vaai-leg. Tenminsten, as ik der in sloagen kin aan land te kommen. Ik start de woagen en stuur richten strand. De haaien perbaaiern mie tegen te holden, mor tegen de kracht van mien motor kinnen ze nait op.

Langzaam noader ik de kust. Mit vergrèlde ogen kieken de haaien mie aan. Ze loaten heur verschrikkelke tanden zain. Rillens lopen mie over de rogge. As ik bie t strand aanbe-land bin, doun paardie lu muite de auto terogge te steuten in zee. Ze binnen kwoad dat t mie lokt is aan de roofvizzen te ontkommen. Mor ik geef nog even extroa gas en din staat d'auto op t zaand. As ik oetstap binnen aal lu verzvonden. Belangstellen was dus mor van hail kórte duur. Ik dreug mie of en klai mie aan.

As ik even loater terogge rie noar hoes dink ik: volgende moal toch mor even t koartje mitnemen.

Jan Nomden

Aans as aans

Alles lopt voak aans as n mens verwacht.

Altmangs beder, mainsttied minder as docht.

Doch krigt elk mens zien part of dail.

In t grode onveurspelboare wereldtenail.

t Leven komt en t leven gaat,

t komt mit bliedschop en endegt mit verdrait.

Elks het dat in zien oards bestoa al voak beleefd, veuraal as d'Heer wat langer tied van leven geeft.

Gelok is n krummel, wat n mens nooit òf kin dwingen,

t overkomt je zomor, je huiven der nait veur zingen.

Griep t mit baaide haanden hail steveg vast

en hol t bie joe, zo laank as t onze Schepper paast.

Wees vrundelk en help t aander volk oet braand,

beleefdheid, eerlekhaid en mitgevuil binnen gain schaand.

t Kin joen aigen leven n bult aangenamer moaken

en t kost zowat niks, aal dizze wezenlike zoaken.

Elks denkt zoch aaid t leven oet van a tot z,

staat der mit op en gaat der soavends mit op bèr.

Hai moakt hom doarbied somtieds veul kapsones,

mor as t er op aankomt, blij e wizze bie de les.

Dou mor gewoon, dan brekt joen lientje nait.

t Bestoa brengt vanzulfis genogt vreugde en verdrait.

Gain mens huift t nog ekstroa muilek te doun.

t Is al stoer zat, normaal te leven mit goud fersoun.

Altmangs kin t leven meroakel grillig wezen.

Mit pieken en doalen en aal wat je in boukjes lezen.

Gelokkeg komt wat n mens vreest, nait aaltied oet

en komt t leven op eerde tot n mooi en weerdeg besloet.

Roel Sanders

Mien toal

Doe bist mien beste kammeroad,
Ain woar ik aibels geern mit proat.
Mit die kin ik lezen en schrieven,
Dat zel mien haile leven zo blieven.

Mien ollu dij hebben die brocht.
En nooit heb ik mor ain ogenblik docht:
Kin k wel mit die wieder goan?
Joa wis, want doe bist n dail van mien bestoan.

Mie veur die schoamen?
Nee, want wie goan deur dik en dun soamen.
Mit die dail ik mien bliedschop en verdrait
Wat mie aangaait, duurt dat n aiweghaid.

Joen toal

Joen toal,
Dat is n riekdom,
Dat daanst deur hail joen wezen.

Joen toal,
Dat is n verske,
Woarin je zingen kinnen en lezen.

Joen toal,
Doarin kin je alles zeggen,
Joen bliedschop en joen verdrait.

Joen toal,
Legt je open zo je binnen,
Dat gef, als je willen, n bult vrijhaid.

n Woord

n Woord, och t liekt zo alledoags
Mor toch brekt t de wereld open,
omreden dat t aandern der op wiest
wat je denken of wat je hopen.

n Woord is de vertoaler van joen vuilen,
van wat je willen en of verlangen.
n Woord oet t haart geboren,
loat zok groag in woorden vangen.

Want n woord
schept de meuglekhaid om n aander te vinden,
mor je kinnen doarmit ook verbondenheid ontbinden.

Trijnko Pelgrim

Nije noabers

Nije noabers
stadsvolk
bult kiener
opoe mit
bult rebulie
lieken wel koiën
ien t veujoar
veur t eerst
gruinlaand ien
steerten ien lucht
runnen ien t rond
vienen richel,
mor of kiener
van nij noabers
krecht zo doun?

Willy Westerdijk

Nijbaauw

Hier in Vinex-wieke de 'Waters'
is gain Dörpstroade of Brink
allerdeegs gain Bosloane
'Kristalwater' stijjt er op n bordje
en der stoan ook gain ekkelbomen
bloots wat jonge popelieren
t duurt n zetje veurdatt dij weeromwuiven

hoezen stoan der wol
poot in riegen zunder roegte
mit grinttegelde hondehoktoenen zunder gruun
en nou en den
twai under ain inkapselde villa's
– vrijhaid zit hier nich in ruimte –
mit n Volvo op dam
achter n Peugeotje honderdzesse
vraauw huil um vaar uur kinder oet crèche en
man won zuk op in file
en lopt òf bie n tikkel wien

kinder speulen hier gain koiboitje
zitten mainst op hockey en biezetten op ballet
grieze bezoenen en rooie brokjes*
verkleumde widde bainen
boven hozen mit noppenschounen
raive op rogge

swaitende moekes op fietskarren
mit maank bosschoppen
rerende kinder en blavvende honden
dij zuk veuren loaten
en nich lustern
noa waarkpeerden op pedoalen
dij in tussentied mobiel nije odders bestellen

n verend kind op n autoscooter
kikt achtersteveuren mit dinkende ogen
n pieprokende haalfmale op klompen noa
en vlugt taksaaiernd sikkom bochte oet

n vlaigmesien trekt wiede vot lieke strepen
dij kin t aal niks verschelen
dat kin je aan t geluud wol heuren

n voader en n zeuntje
stoan onbekommerd laans fietspad
mit neuze in n lege hege
n laimeneerstiekje te bekieken
dij het zeuven stippen

wereld opent zuk netglik

Hanne Wilzing

- *'brokjes' is n kombi van rokjes en broekjes; biezetten kinve ja ook wol ais wat nije woorden bedinken.*

Youri

Doe bist ja zo klaain
Beetje rimpeld
Mor dat zugt gainain
n Rood blosje op dien wang
Blaauw mutsje op dien kopje
Zo teder en zo fien
Ik heb dien noam al lezen
Joa ... doe moust mien klainzeun wezen
Youri hebben dien ollen die nuimd
Mooie noam veur n prachteg jong
Ik bin tröts doe bist de eerste
Moi mien laiverd ... wel ik bin
Ik bin dien Opa

Cor Uildriks

Alerleste stap

Dij leste dag van feberwoarie, 1 meert kon ik ter oet, was der ain van apaarde senzoatsies. Ik haar ien t begun van dij week nog n poar doagen vrij had, mien leste vekaanziedoagen opmoakt. Van waarken was zodounde nait veul kommen. Kantoorpullen oproemen, laptop en tillefoon ienlevern. En n beetje onwenneg alerleste dingen doun. Veur t lest noar t restaurant veur n kop soep en n stoetje.

En dou ienains bleek dat ik volgens Personeelszaken dizze leste dag ook vrij haar. Vanwege mien ofschaid dus. Wanneer ik dij dag din opmoaken mos, was mien vroeg. Mor doar wizzen ze bie PZ gain antwoord op. n Segoar oet aigen deus dus. Mor ach, der ging leste tied wel meer mis ien organizoatsie. En ik vuilde mie hail mild, kon der aigelk allenneg mor om laggen.

Ik haar dou netuurlek votdoalek noar hoes goan kind, mor ik haar veur snommirregs nog n lutje resepsie organizeerd ien de bar van grode vergoederzoal van ons gebaauw. n Stoande resepsie mit wat drinkerij en wat ien t linkerhaandje. En absoluut gain tousproaken of aander flaauwekul. Want wat ter din zegt wordt is veuls te mooi, of nait woar. Toch wol ik mien kollegoa's van aander ofdailens nog ain moal bie haand hebben. Ik haar ien mien waark veul mit ze te moaken had. En ik kon ze nait zomor vergoud rug tou draaien. Dizze resepsie mos ik traauwens haildaal zulf be-toalen. t Aigelke ofschaid van mien noaste kollegoa's en reloatsies zol mie loader aanboden worden deur t bedrief. Zodounde kon ik dit naargens op verhoalen. Ook mien boas was nait n beetje smui. Regel is regel. Ik kreeg wel n dikke bos blommen – en vordold ook toch nog t verplichte tousproakje. Mainsten waren der, t was hail gezellig en ze waren apmoal haile orreg tegen mie. Ik dink wel dat ik ain was dij t conflict nait zöchte en dat ik zodounde orreg goud mit mainste minsen opschaiten kon. Ie kinnen joe ofvragen of dat altied de beste menaaijer van waarken is.

Achterof dink ik doar sums wel ais wat aans over. Meschain haar ik wat meer mit voest op toavel haauwgen mouten. Van aander kaant, ik dink dat ik op mien menaaijer toch ook wel wat ien t zicht brocht heb.

Mor dat dut ter nou apmoal niks meer tou, t ging zo as t goan is. Aal prakkezaaiern over goud, be-der of minder is nou nait meer aan de orde. Joa, ik heb ien mien beleven mooie putjes doan, zeker leste joaren. Mor ik wait ook hou t mie vergoan zel, zodroa ik n zetje oet beeld bin. Netzo as dij kollegoa's dij mie veur gingen. Oet t oog, oet t haart. Ik zel gain onoetwisboare iendruk achterloaten. Hoogstens meschain n iendrukje, netzo as bie dij moderne matrassen van schoemrubber, dij n zetje ofdruk van joen liggoam, n vout of n haand, achterloaten. Mor even loader trekt t weer haildaal glad en is der niks meer van te zain. Dou ik dij oavend, noadat ales oproemd was en ik mit mien blommen en aander geefgoud tegen zeuven uur noar hoes tou ging, was t mie toch hail roar tou. Veur leste moal laip ik mit Anneliese van resepsie dij boudel ofsloeten mos, deur gaan-gen, over trappens, noar achteroetgang en do-arnoa allenneg over t parkeerterraain noar mien auto tou. Ales leek zo gewoon, terwiel der toch n hail biezunder mement gebeurde. Ik zol hier nait weer kommen.

Aigelk was dit n soort van anti-mement. Tegen-pool van mien eerste waarkdag ien sesteger joaren, dij mie nog goud heugt. Slim onneuzel was ik dou, want ik haar bie mien sollisietoatsie-gesprek – eerder – hail nait vroagd of ik mien waarkplek even zain mog. Wis ik veul ... Dij alereerste maandagmörge mos ik din ook wel even stief sloeken, dou ik deur n kerel van PZ noar mien waarkplak brocht wer. Was n rommelg en hokkerge terraain. n Triesterge omgeven van olle kantoor- en febrieksgebauwen ien donkerrode stain en ales graauw en soetereg. Bonkend stommelde ik mit man van PZ veur mie aan noar tweede verdaipen over n stoalen trap, dij houkerge laangs muren van n graauw trappenhoes noar boven slingerde. Zo kwam ik op mien eerste waarplek. t Was n bedompte, koale roemte ien licht- en donkergrieze kleuren. Vlak boven n timmerwaarkploats en n smederij. Voak mit as achtergrondgeluud n gierende cirkelzoag, n jankende vandiktebaank of t heldere beuken van veurhoamer op t aambold. t Begun van mien werksoame leven.

Op dizze leste vrijdagavond laip ik te kantoor oet, n modern gebaauw, van ale gemakken veurzain. Airco, de modernste computers op bureaus,

dij ien hoogte verstelbaar binnen. Luxe bureau-stoulen, ook ien ale standen te verzetten. En verder n fleureg ienrichte kovviehouk, 'Break out' hait zukswat modieus. n Restaurant doar je zo-wat ales kriegen kinnen veur hoast gain geld. Re-produksies van 'Ploeg'-schilderijen aan muren, n groot kunstwaark ien hal en overaal grode plan-debakken. Kantoorminsen van tegenswoordeg worden ien de watten legd. Der is ien tied van mien loopboan hail wat veraanderd ien wereld, en zéker ook wat waarkomstandegheden aan-gaait.

Mor ik kon op dij leste vrijdagoavend nait aan ge-baauwen, auto's en parkeerploats zain, dat dit n belangriek mement veur mie was. Der was niks versierd, gain riegen minsen mit vlaggen te swoi-en, gain borden mit '*Hulde aan onze collega*' of zukswat, gain gejuich, gain meziek. Ook gain toe-ternde auto's rondom mit knibbernde koplaam-pen, gain hoge gebaauwen dij heur respectvol noar mie bogen ien n leste grout. Allerdeegs gain wotterg ofschaidszunnetje. Dat wol ik ook ja nait, gain gedounde ... En toch was t veur mie n roar idee dat ik hier de tent mit stille trom verloaten ging, terwiel omgeven der gewoon netzo oetzaag as aans. Ales was haildaal normaal. Ik zol aan-kom moandag zo weer begunnen kinnen. t Was al hoast duuster en ongewoon stilleg ien boeten, t miggelde n beetje. Parkeerterraain was hoast haildaal leeg. Elkenain was al noar hoes tou, op n enkele oetslover noa, doar t licht op koamer nog braandde. Halfweg parkeerploats bleef ik even stoen en keek om mie tou. Ik zol thoes nog vergoud aan mien nije vrijhaid wennen mouten, mor dit was toch ook hail onwenneg. Noa faddeg joar aarbaiden zomor tou kantoor oetstappen mit n allerleste stap, ain van belang-riekste stappen oet mien leven.

Bé Kuipers

Koekies

Vandoage de dag is der veul meer keus as vrou-ger ...

Guster haar vraauw bitterkookjes hoald, en doar bn k stoapelgek op! Elke bod bie d'kovvie mor aine was mien advies. Dreugen ze nait oet (k slurp vaar moal doags twij kopkes).

De leste tied kommen wie nait tekört. Wat n weel-de!

Net asdat je op joen older nog achter de compu-ter stappen. Wat n meugelkheden! Je toetsen n woord in op 'koegel' en d'haile wereld trekt an joe veurbie. Bin je zaik, zuik t op de gezondheidslijn. Nait, dat t probleem din oplöst is, mor je kinnen dokter van advies dainen om gaauw beter te wor-den. Mooi man!

Tuurlek zitten der ook male kanten aan. Zo wil ik geern mitwaarken om t veur mien leveranciers simpel te hollen, mor zai moaken t joe wel oareg stoer. Krieg aingoal n mitdailen, dat betoalen over de pc veul makkelker is en dat je din naarns meer om denken huiven. An mien hoela! Be-toalen via dat ding? Never nooit!

Ter verdudelken: ik heb inmiddels de gezegende leeftied van 78 en den vaalt t des te stoerder om joen zoaken oet handen te geven. Buutse vol mit paskes is mie al slim genogt! Pincodes kin k nog wel onthollen, mor van aal dij verschillende wachtwoorden mou'k hailendaal niks hebben. Bah, kop knapt joe ja van aal dij riegen sievers en letters!

En t leste joar kommen doar ook nog koekies bie. Hou nou koekies, wat is dat den weer? 'Wij ge-bruiken cookies. Als u instemt met het gebruik ervan, kunnen we u nog meer van dienst zijn!' En den kin je op t schaarmke akkoord intoetsen.

As je nait akkoord goan, krieg je gain mitdailens meer van t bedrief, n toets mit nait akkoord zit der nait op! Dizze koekies smoaken mie hailendaal niks! As je akkoord goan, bliekt dat ze aal joen handelingen op de pc noagoan en joe den 'van dainst binnen ' mit aanbaidens, woaras je gain spier verlet van hebben! Loat mor zitten!

De neudege klantenservice kin je vanzelfs ook via de tillefoon of olderwetse post kriegen. Per tillefoon via n stemcomputer dij zowat n ketaar

aangeeft, dat der 'nog wachtenden voor u zijn' en per post, dij vanzelfs wel oareg laanger onderwegens is. Zo het elk bedrief zien aigen kiek op service.

Mien leverancier van gas en licht, Essent, woaras ik vanof varenzesteg bie aansloten bin, stuurt mie in oktober n mailtje mit de vroag of mien maandelijkse biedroage nog wel hoog genogt is. Zai willen veurkommen, dat je achterof biebetoalen mouten, dat is ja zo sneu! Ja, ja! n Dikke maand loater ... "Een heuglijke mededeling, meneer van Z.: de energieprijzen zijn gedaald in 2016!" En den bliest op joen bankòfschrift, dat je zo'n honderd euro per joar minder betoalen.

As je heuren, dat d'euliepries meer den de helfte doald is, en de pries van gas doaraan koppeld is, wordt t joe graauw veur d'ogen en heur je joen hazzens kroaken! 'Dat is zo'n 10%!' Bliest dat de regeern de belasten derop mit roem datteg percent verhoogd het. De goldmien van Grunnen het Den Hoag goud in t zoadel hollen. t Ging veuls te mooi! Van spoaren of reserves aanleggen wollen ze nait waiten. Poen zat joh, Was heur devies. Nou der minder boord worden mout en de pries van t gas oareg doald is, zitten ze in de residentie mit n groot probleem? Van bezunegen hebben ze schienboar gain keze eten. Ja, op aarbaid, zörg en dat soort zoaken. Mor idiote hazzenspinsels mouten oetwaarkt worden. Stilstand is achteroetgang! In t noorden is de waarklooshaid groot en zit n groot dail van t volk in de perblemen. En dat noa roem vieftteg joar levern van t neudege gas (lees: poen).

t Wordt tied, dat ze doar in de Randstad ais n koekie van aigen deeg kriegen!

Klaas van Zonneveld

Ludger, Gaanzen, Bernlef

Der bennen Grunnegers, as dij op Oskerd aanrieden, din kriegen ze vot Ludger en gaanzen in t zin. Volkert ook. *Gak, gak, gak!* Zuneg waas Volkert t aarf van boerderij *Nieuw Helwerd* opfietst of doar waas gint aal op hom aanbroesd. Haile koppel gaanzen der achterheer: *Gak, gak, gak!* Gevleugelde wachters. Begelaiders van Ludger. Ze konnen hom wat. Grasvreters en dikschieters waren t, aans nait! Boven schuurdeur verwees n memoriestain noar n bezuik van ol Ludger:

'Men zegt, dat voor ruim duizend jaren

De vrome Ludger 't Evangelie kwam verklaren

Voor 't eerst is dit geweest op Helwerds wierde'.

Zien mobieltje piepte mor net deur t gakken hin. Sms-ke van Koba: 'Volkert, mos even bellen noar *History Events Today*. Ze willen die vanoavend geern hemmen veur n optreden ien t *Syl House*.'

Volkert belde votdoalk noar *History Events Today*: "Moi lu! Wer mie vroagd om joe even op te bellen."

"Hoi Volkert, met *History Events Today*, kun je vanavond voor iemand invallen bij het *Oudsaksisch Midzomerfestival* in Noordpolderzijk? t Wordt n *scary event*, maar we hebben jouw optreden als Bernlef als contrast nodig."

Oudsaksisch Midzomerfestival? Dat e dit nou net te heuren kreeg! Persies op t moment mit dij ol schietgaanzen en zien gehavvel mit Koba! Hai steutjede: "Bernlef ien Noordpolderziel? Dij polder beston ja haildaal nog nait ien Bernlef zien tied!"

"Not important, Volkert. Vanavond hebben we daar een *Living History Day* op stapel staan, want we willen dat suffige Noordpolderzijk en het Zielhoes eens even flink upgreden! Noordpolderzijk krijgt tijdens ons festival alvast de naam *Northern Marshmallow Land* en t Zielhoes wordt *Mallow Syl House*. Als de regio later met die namen instemt, dan wil een hele toffe sponsor er graag inspringen. Allemaal in het kader van de *regio marketing!* Dit festival is daar onderdeel van. Later willen we middels wandel- en fietsroutes, excursies en voordrachten het publiek een *Groningen Wetlands Experience* laten meemaken. Achterliggende gedachte is dat de samenhang in het

aanbod niet alleen aantrekkelijk moet zijn voor de toerist en de ondernemers in dit gebied, met wie nauw samengewerkt wordt, maar ook voor de plaatselijke bevolking. Die moet zich zo bewust worden van de geschiedenis van de streek en de regionale identiteit. Als mensen de uitzonderlijke kenmerken van het Hoogeland kennen, zullen ze er ook respectvol mee willen omgaan. Onze insteek is *Uplifting humanity by enabling opportunity.*”

“t Is aal goud,” prommelde Volkert, “ik zel der wezen.”

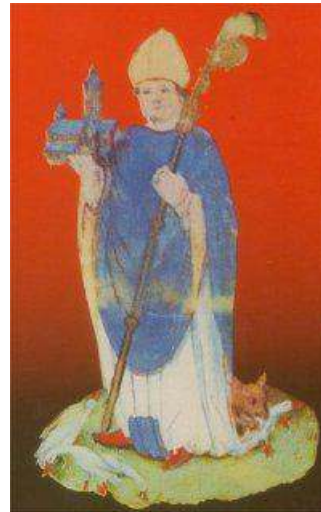
Stem ging op hoge toon deur: “Naar dit noordelijkste puntje van Nederland hebben we entertainers en theatermakers kunnen halen, maar ook boogschutters, trommelaars en enkele spectaculaire bands, zoals de *Landstorm-band*. En we wilden er natuurlijk ook een bard bij hebben, maar die heeft zich ziek gemeld.”

“Joa, t is goud,” zee e nog n moal, “ik zel der wezen.”

Hai wol t rooie knopke aal iendrukken, mor stem rabbelde deur: “Het publiek kan tijdens het festival terugkeren naar de Saksische Middeleeuwen. Voor jong en oud belooft het festival een onvergetelijke *experience* aan het wad te worden. Er zal ook een Germaans rechtsgeding naar oud, heftig gebruik plaatsvinden en boogschietwedstrijden, een *re-enactment*, een uitgebreide Germaans/Middeleeuwse Markt met bijzondere koopwaar en een keur aan bijzondere eet- en drinkwaren: van marshmallows, oerhammen en spareribs tot falafel en slingerchips. Alles wordt ter plekke bereid op en in houtgestookte vuren en ovens.”

Volkert drukte op t rooie knopke. Marshmallows, falafel en slingerchips? Mien god! Hai bekeek memoriestain boven schuurdeur opnijs. Wat zol dij leste zin ainks beduden? Dat Ludger op dij stee ien Grunnen veur t eerst Evangelie verkloard haar? Veurd dat der dieken waren, trokken predekers zo as Ludger, van wierde noar wierde.

Gak, gak, gak! Gint waas nog dichter op hom toukammen, en gramniedeg dat e waas! Aale gaanzen der gakkend achterheer. Wat wollen ze mit dat hêls keboal? *Gak, gak, gak!* Wollen ze hom oetstukken dat t oetruien van t haaidendom ien Noord-Nederland en -Duutslan ook veur n groot dail aan Ludger te danken waas? *Gak, gak, gak!*

Volkert stapte weer op t fietske. Mit wat veur haaidendom waas Ludger ainks dounde west? Woarom zat der tegenworreg noast t kristendom zoveul grui ien t Neo-haaidendom? New Age, Wicca, Sjamanisme, Animisme, Magick, Satanisme, White Power, te veul om op te nuimen. Haren ze doarom dij *Landstorm-band* nuigd? Waas dat gain nazi-band? Koba haar t der haildaal nait mit op. Wat veur kerel waas Bernlef ainks west? Schane dat der van t ol Germoanse haaidendom zo'n luk flottje overbleven waas. Schane? Of waas t n onbegrepen verlangst noar wat veur al-tied vot is? Wat-as-vroagen trokken hom aan. Wat as auto van Oostenriekse troonopvolger nait bie broodbakker Moritz Schiller ien Sarajevo stonan bleven waas, doar Gavriilo Princip, de moordenaar van Franz Ferdinand net n stoetje ston te eten. Din waas FF nait vermoord, waas der meschain gain 1^e W.O en lichtkaans ook gain twijde west. Wat as Pim Fortuyn nait doodschoten en Bonifacius nait doodhaauwgd waas? Volkert ging aan kaant van weg zitten. Ains kieken wat der ien zien bouk ook aal weer over Helwerd te vienden waas. Hai zat nog mor net of zien mobieltje piepte: ‘Laiverd, ik bin nait langer kwoad op die! Doe ook nait meer op mie?’

Volkert sloug t bouk open:

‘Toen Liudger in Friesland de Blijde Boodschap verkondigde kwam hij bij een boerenhoeve geheten Helwyret. Daar nam een vrouw, geheten Mensuit, hem in haar huis op. Toen hij met zijn volgelingen aan tafel zat, bracht men een blinde, geheten Bernlef, bij hem. Na een korte kennismaking ontmoette Liudger hem de volgende dag opnieuw en met het maken van het kruisteken over zijn ogen genas hij de blinde. Hij kon

nu zelfs het dorp Werfthom (Warffum) weer zien en samen baden zij later bij het boerengoed Wyscwyrd.' (Usquert). Die wonderbare genezing moet hebben plaatsgevonden op de wierde Helwerd, waarvandaan de dorpen Warffum en Usquert binnen het gezichtsveld liggen. Van Warffum wordt gezegd dat er bomen groeiden.'

Ien dij tied waren bomen dus nog n biezunderhaid op t Hogeland.

Dat Ludger voak ofbeeld wordt mit ain of meer gaanzen aan vout komt oet dit verhoal vot: ien Billerbeck, vlak bie Münster, kwam n boerenvraauw bie hom te jammern en te jeuzeln dat wilde gaanzen n vrezelke schoa aan heur oogst aanrichtten. Ludger zee heur dat ze gaanzen bie nkander drieven zol en bie hom brengen. Dit leek vraauw onmeugelk, mor omreden ze wer ien t eerns deur Ludger vermoand, begon ze aan wat heur besteld waas. Ze ging noar heur stee weerom, dreef ale schierlingen bie nkander en brocht ze bie Ludger. Dizze mouk n kruustaiken over heur hin en verbood gaanzen om nog wieder ien Westfoalen omdeel te kommen. Overleveren wil dat gaanzen tot op t heden om Westfoalen hinvlaigen! As Koba nait laanger bokkeproek op haar, wol Volkert doar nog ais n moal mit heur hin! Haar dit wat mit dat verhoal oet Westfoalen te moaken?

'Onder zijne bekeerlingen bevond zich ook de blinde zanger Bernlêf, die te Holwierde in Fivelgoo woonde (ten noorden van Appingedam) en door Liudger van zijne blindheid genezen werd. Merkwaardig is de mededeeling aangaande Bernlêf - de eenige van dien aard, welke wij voor Friesland bezitten - dat hij "geliefd was bij zijne burenen omdat hij de daden der oude Friezen en de oorlogen hunner koningen bezong." Na zijne bekeering echter leerde hij in de plaats der krijgsvuchtige liederen de psalmen, die hij allerwaarschijnlijkst in 't Friesch zal hebben gezongen.'

Noa zien bekeren zol Bernlef votdoadelk mit zien haaidense laiden oetschaaid wezen. Hai en zien gekerstende pazzipanten hemmen heur olle laiden nait aan opvolgers deurgeven. Nou mot ik zulf mor wat bedinken. Ook aal is dat verhoal over t genezen van Bernlefs blindhaid pure fictie - Roomse kerk haar ja starke verhoalen neudeg as bewies dat kristeleke god machteger waas as haaidense goden - t verhoal van Bernlefs gene-

zen is nou wel n 'toeristische waarhaid' worden. Ien Billerbeck wordt zien genezen as n historisch feit veursteld. Net as dat Bommen Berend aal meer zain wordt as 'held' van Grunnens ontzet op 28 augustus. En nait as boesebelder. Pim Fortuyn wer oetkozen as de grootste Nederlander en ien Rusland ston Stalin aal op daarde stee van grootste Ruzzen. Ien t haalfwieze bouk 'Adolf Hitler - De vlucht naar Argentinië' wordt beweerd dat dij twij verbraande pokkels dij ind april 1945 ien de Führerbunker ien Berlien vonden werden, nait van Eva Braun en Adolf Hitler waren, mor van heur dubbelgangers. Adolf en Eva zollen noar Argentinië vlucht wezen en doar tot 1962 t levent op n bordje had hemmen. As dat ien tied nog nait verfilmd is en tot n waarhaid moakt, din zel t nait laank meer duren. Fiktie of faktie, wel kin t nog wat verrekken?! Bommen Berend is aal zowat de held van Stad!

Volkert vlukte zachtjes. Schane dat Bernlefs wizen en zien teksten van dij 'krijgsvuchtige liederen' veur altied vot waren. Wat haar Volkert geern n haaidens laid van Bernlef zongen! Mor ook van Bernlef is gain ain vers bewoerd bleven. Ol bard oet Holwier ston bie Vraizen ien hoge gunst omdat e bie zien lier zo gloepens goud over grode doaden van zien veuolders en van keunegen zongen hemmen zol. t Zingend reciteren van verhoalen waas ien dij tied veur blinden ain van waainege meugelkheden om kost te verdainen. En dat wizen Vraizen. Vraize wetten stelden hoge straven op t verminken van handen van haarspeulers, goldsmiden en wevers.

Ien t verhoal gaat t wieder over Bernlef; dat e noa zien bekeren, ien bestel van Ludger, as n Jehovagetuge *avant la lettre*, psalm zingend op hoesbezuik ging bie moekes mit potjes dij ien levensgevoar waren. Joa hur! Doar ging t weer heer! As batsege, haaidense reupers en bamboezes ombatterijd waren tot kristenen, din werden t apmoal van dij zaachtlapkes. Bernlef mos moekes overhoalen dat ze heur prugeltjes deupen laiten. Achtien moal zol Bernlef zo'n nooddeup verricht hemmen. Twij van achttien kiender bleven ien leven.

Op zien nije filesipee ging Volkert tegen n dikke wiend ien op hoes aan. Lier en optreedklaaijer ophoalen en kieken of Koba nog wat te motjen haar. Ze mainde dat e t gat almeer hangen lait sunt e

bie heur ienwoonde. Koba haar zien klaaier aal kloorlegd. Ze keek hom verwachtingsvol aan.

“Bedankt,” prommelde Volkert, “ik mot ter votdoalk opaan!”

“Volkert, ik...’ De rest ging verloren bie t klappen van deur.

Onder t peddeln ging Volkert deur mit zien miemeroatsies. t Mos ol Bernlef ien zien tied better ofgoan wezen as homzulf, want Bernlef bezat n peerd en hai haar ins nog gain autoke. Bernlef mot dus n man van aanzain west hemmen. Dat kon Koba ook nait van hom zeggen.

Dou Bernlef lepel en haarp hinleggen mos, haar zien tierege vraauw hom aan zien staarfbèr vroagd hou of dat zai zunder hom wieder leven mos.

Ho! Wacht even! Volkerts miemern wer ofbroken deur n SMS-ke: ‘Volkert, laive, woarom dus aal zo?’

Volkert tikte ien: ‘Ik bin onderwegens. Tot venoavend!’

(wordt vervolgd)

Jan Sleumer